De ‘Tacheometer-liniaal’

Harrie van Dooren

In MIR-19 werd terloops - eigenlijk meer als bladvulling - de vraag gesteld wie bovenstaande liniaal in zijn verzameling had.
De afbeelding komt uit ‘Handleiding bij het gebruik der Rekenliniaal’, een boekje uitgegeven door ‘Instrumentenfabriek “Physica”, G. de Koningh, Arnhem’.
Deze firma leverde theodolieten, tachymeters, waterpasinstrumenten, enz. Door geheel of gedeeltelijke overnames en dergelijke, wordt het ‘oude’ leveringsprogramma verzorgd door met name De Koningh, Amelco en Ahrend. Uiteraard behoren rekenlinialen niet meer tot het leveringsprogramma.
In de betreffende handleiding wordt bij de bespreking van de ‘tacheometer-liniaal’ gewezen op de uitvoering en het gebruik van de tacheometer. De tacheometer - ook tachymeter genoemd - is een bijzondere uitvoering van een theodoliet. Men onderscheidt draden-tachymeters en prisma-tachymeters.

Reacties
GünterKugel bezit rekenlinialen met tachymeter-schalen en is bereid die te ruilen.

Pierre Vander Meulen stuurt fotokopieën van de vier tachymeterlinialen die hij in zijn bezit heeft:
- **S** 50cm-liniaal van D&P uit ca. 1910 (afb. hiernaast) met op de doos een sticker met daarop geschreven: Tachymeter Rechenstab nach Werner Nº 716
- **S** Aristo duplex 0958 (400E)
- **S** Nestler 0281 (400E) met Franse handleiding
- **S** Nestler 28 (360E).

Heinz Joss merkt op dat de tachymeter-liniaal in het Engels en Frans ‘stadia’ rekenlinialen worden genoemd. Hij bezit onder andere:
- **S** Aristo 944 (400E)
- **S** Aristo 0958 (360E)
- **S** Aristo 0958 (400E)
- **S** Faber-Castell 111/38 (400E)
- **S** gwr (= Faber-Castell, military, world war 2).

In de Kern Collection van het Aarau Museum zijn onder andere enkele Kern’s, een Weber Nº 64 (system Hofer & Brönnimann) en een Concise Stadia (circular).

Tijdens de Int. Bijeenkomst in Huttwil zijn er eveneens stadia slide rules te zien. Daarnaast staat een bezoek aan de Kern Collection op het programma. Hij vraagt zich af of het afgebeelde exemplaar in MIR 19 een Nestler is. (Helaas kan die vraag nog niet worden beantwoord)

Vervolg
In een volgende MIR zal de tachymeterschaal uitvoerig aan de orde komen.

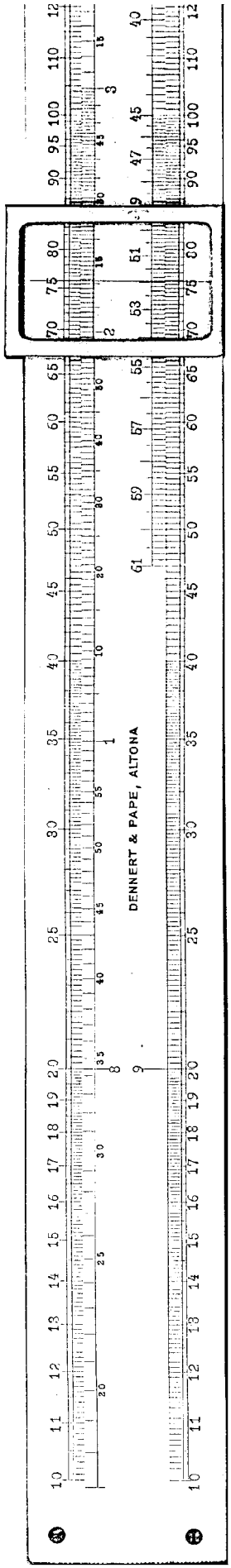

Iets meer dan een halve D&P-tachymeterliniaal, schaal ca. 93%